

פסחים לא

משנה. נכרי שהלוח את ישראל על חמצו, אחר הפסח מותר בהנאה, וישראל שהלוח את נכרי על חמצו, אחר הפסח אסור בהנאה.

רבא	אביי	בעל חוב
מכאן ולהבא הוא גובה	למפרע הוא גובה	כל היכא דאקדיש לוח זבין לוח
מכאן ולהבא הוא גובה. כיון דאילו הוה ליה זוזי - הוה מסליק להו בזוזי - אישתכח דהשתא קא קני.	למפרע הוא גובה; כיון דמטא זמניה ולא פרעיה - איגלאי מילתא למפרע דמעיקרא ברשותיה הוה קאי, ושפיר אקדיש, ושפיר זבין.	כי פליגי - דזבין מלוח, וקדיש מלוח

קושי על רבא: ומי אמר רבא הכי?

והאמר רמי בר חמא: ראובן שמכר שדה לשמעון באחריות, וזקפן עליו במלוח, ומת ראובן ואתא בעל חוב דראובן וטריף ליה משמעון, ואתא שמעון ופייסיה בזוזי - דינא הוא דאתו בני ראובן ואמרי ליה לשמעון: אן מטלטלי שבק אבון גבך, ומטלטלי דיתמי לבעל חוב לא משתעבדי.

ואמר רבא: אי פיקח שמעון - מגבי להו ארעא, והדר גבי לה מינייהו. דאמר רב נחמן: יתומים שגבו קרקע בחובת אביהם - בעל חוב חוזר וגובה אותה מהן.

הסבר הקושי:

- אי אמרת בשלמא למפרע הוא גובה - אמטו להכי חוזר וגובה אותה מהן, דכמאן דגבו מחיים דאבוהון דמי.

- אלא אי אמרת מכאן ולהבא הוא גובה אמאי חוזר וגובה אותה מהן? הא הוי כמאן דזבין יתמי נכסי דמי, ואילו קני יתמי נכסי, מי קא משתעבדי לבעל חוב? תירוץ: שאני התם, דאמר להו: כי היכי דמשתעבדנא ליה לאבוכון - משתעבדנא נמי לבעל חוב דאבוכון, מדרבי נתן. דתניא, רבי נתן אומר: מנין לנושה בחבירו מנה, וחבירו בחבירו, שמוציאין מזה ונותנין לזה - תלמוד לומר ונתן אבא אבא.

עוד קושי על רבא: תנן: נכרי שהלוח את ישראל על חמצו - אחר הפסח מותר בהנאה.

- אי אמרת בשלמא למפרע הוא גובה - אמטו להכי מותר בהנאה.
- אלא אי אמרת מכאן ולהבא הוא גובה אמאי מותר בהנאה? ברשותא דישאל הוה קאי? תירוץ: הכא במאי עסקינן - כשהרהינו אצלו.

הצעה לקשר מחלוקת רבא ואביי למחלוקת תנאים: לימא כתנאי:

ישראל שהלוח לנכרי על חמצו

משום רבי מאיר אמרו	תנא קמא	לאחר הפסח
עובר	אינו עובר	הצעה 1
למפרע הוא גובה	מכאן ולהבא הוא גובה	הצעה 2 - כגון שהרהינו אצלו
דברי ר' יצחק גם לנכרי	דברי ר' יצחק שבעל חוב קונה משכון רק מישראל לישראל	

דחיית הצעה 1: ותסברא? אימא סיפא: אבל נכרי שהלוח לישראל על חמצו - לאחר הפסח דברי הכל עובר. והא איפכא מיבעי ליה! למאן דאמר התם אינו עובר - הכא עובר, למאן דאמר התם עובר - הכא אינו עובר!

הצעה אחרת להבין את המחלוקת: אלא הכא במאי עסקינן - כגון שהרהינו אצלו, וקמיפלגי בדברי יצחק. דאמר רבי יצחק: מנין לבעל חוב שקונה משכון - שנאמר **לך תהיה צדקה**, אם אינו קונה משכון - **צדקה** מנין? מכאן לבעל חוב שקונה משכון.

- תנא קמא סבר: הני מילי - ישראל מישראל - הוא, דקרינא ביה **לך תהיה צדקה** אבל ישראל מנכרי - לא קני.
- ורבי מאיר סבר, קל וחומר: ישראל מישראל קני - ישראל מנכרי לא כל שכן? אבל נכרי שהלוח את ישראל על חמצו אחר הפסח - דברי הכל עובר. התם ודאי נכרי מישראל לא קני.

עוד קושי על רבא ממשנתינו לפי מסקנת הסוגיה הקודמת (הצעה 2): תנן: **נכרי שהלוה ישראל על חמצו - אחר הפסח מותר בהנאה**. נהי נמי דהרהינו אצלו, הא אמרת נכרי מישראל לא קני!

תירוץ: לא קשיא: הא (המשנה) - דאמר ליה מעכשיו, הא (ברייתא) - דלא אמר ליה מעכשיו.

חיזוק לחילוק בין המקרים לפי התירוץ: ומנא תימרא דשני ליה בין היכא דאמר מעכשיו ובין היכא דלא אמר מעכשיו - דתניא:

נכרי שהרהין פת פורני אצל ישראל - אינו עובר.

ואם אמר לו הגעתיך - עובר.

מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא?

אלא לאו שמע מינה: שאני היכא דאמר ליה מעכשיו להיכא דלא אמר ליה מעכשיו - שמע מינה.

תנו רבנן:

חנות של ישראל ומלאי של ישראל, ופועלי נכרים ופועלי ישראל נכנסין לשם	חנות של נכרי, ומלאי של נכרי, ופועלי ישראל נכנסין ויוצאין לשם
חמץ שנמצא שם אחר הפסח אסור בהנאה, ואין צריך לומר באכילה	חמץ שנמצא שם אחר הפסח מותר באכילה, ואין צריך לומר בהנאה

משנה. חמץ שנפלה עליו מפולת

תנא קמא	רבן שמעון בן גמליאל
הרי הוא כמבוער	כל שאין הכלב יכול לחפש אחריו

הגבלת דברי המשנה: אמר רב חסדא: וצריך שיבטל בלבו.

ברייתא להסביר דברי רשב"ג: תנא: **כמה חפישת הכלב - שלשה טפחים**.

שאלה בעניין אחר שמצריך קבורה: אמר ליה רב אחא בריה דרב יוסף לרב אשי: הא דאמר שמואל כספים אין להם שמירה אלא בקרקע - מי בעינן שלשה טפחים או לא?

תשובה: אמר ליה: הכא משום ריחא - בעינן שלשה טפחים, התם משום איכסויי מעינא הוא, ולא בעי שלשה.

שאלה: וכמה?

תשובה: אמר רפרם בר פפא מסיכרא: טפח.

